

HO. 095. 2. 2021

KOMENDA WOJEWÓDZKA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
w Gorzowie Wlkp., woj. lubuskie

WPŁYNĘŁO
DNIA: 21-10-2021

L. dz. 2625 zal.
Podpis AS

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

W O
u. 12 u
[Signature]

LZG.410.011.03.2021

Starszy brygadier Patryk Maruszak
Lubuski
Komendant Wojewódzki PSP

Komenda Wojewódzka
Państwowej Straży Pożarnej
w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 64
66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/041 Realizacja naboru i utrzymania zatrudnienia w formacjach podległych MSWiA oraz cywilnych służbach specjalnych.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wielkopolskim ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 64, 66-400 Gorzów Wielkopolski, dalej: Komenda, Komenda Wojewódzka lub KW PSP.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Starszy brygadier Patryk Maruszak, Lubuski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej od dnia 28 października 2017 r., dalej również Komendant Wojewódzki.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Stworzenie i utrzymanie, zapewniającego właściwą organizację i prawidłową realizację naboru i postępowania kwalifikacyjnego wobec osób chcących pełnić służbę, systemu przyjmowania kandydatów do tej służby. 2. Działania komendanta wojewódzkiego i podległych mu właściwych jednostek i komórek organizacyjnych mających na celu właściwe przygotowanie nowo przyjętych funkcjonariuszy, w toku odbywania przez nich służby przygotowawczej, do realizacji zadań w służbie stałej. 3. Działania nadzorcze i kontrolne w powyższych obszarach. Dokonana została również analiza, czy wdrożenie z dniem 1 października 2020 r. nowych motywacyjnych rozwiązań finansowych zachęciło funkcjonariuszy o wieloletnim stażu do pozostania w służbie pomimo uzyskania możliwości przejścia na emeryturę i pobierania świadczeń emerytalnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2021 r. Kontrolą były objęte również dokumenty wytworzone wcześniej, niezbędne do realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ (dalej ustawa o NIK), z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 tej ustawy.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Bogumiła Leszczyńska-Konczanin, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/61/2021 z dnia 30 lipca 2021 r. (akta kontroli str.1-4)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz.1200, ze zm.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

W okresie objętym kontrolą Lubuski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej nie prowadził naborów strażaków do służby w Komendzie Wojewódzkiej, stąd ocenie NIK podlegała jedynie skuteczność sprawowanego nadzoru nad naborami w podległych komendach powiatowych (miejskich). Ustalenia kontroli wskazują, że Komendant Wojewódzki sprawował nadzór nad naborami, przede wszystkim poprzez przeprowadzanie kontroli zagadnień naborów do służby, analizując raporty i sprawozdania oraz pozyskując na bieżąco informacje o zatrudnieniu w trakcie odpraw służbowych.

Wyniki badania dokumentacji z naborów przeprowadzonych w jednostkach podległych wskazują, na dostosowanie podejmowanych w okresie objętym kontrolą działań nadzorczych do potrzeb. W toku kontroli naborów stwierdzono bowiem, że w ramach postępowań kwalifikacyjnych zrealizowano wszystkie wymagane prawem etapy postępowania, szczegółowo opisane w ogłoszeniach o naborze, a osoby zatrudnione pozytywnie zaliczyły każdy z tych etapów.

Organizacja i przebieg służby przygotowawczej, zarówno w Komendzie Wojewódzkiej (KW) jak i jednostkach podległych Komendantowi Wojewódzkiemu, umożliwiały właściwe przygotowanie nowoprzyjętych strażaków do realizacji zadań w służbie stałej. Strażakom zapewniono możliwość uczestnictwa w szkoleniu podstawowym w zawodzie strażak, najczęściej już w trakcie pierwszego miesiąca służby. Stwierdzone w wyniku kontroli dwa przypadki opóźnień w złożeniu ślubowania przez przyjętych do służby w Komendzie Wojewódzkiej strażaków, czy przypadek niedochowania terminu na wydanie opinii służbowej strażaka KW, miały charakter formalny i pozostawały bez wpływu na ocenianą działalność.

Skuteczność działań podejmowanych przez Komendanta Wojewódzkiego w ramach nadzoru i kontroli nad komendantami powiatowymi (miejskimi), w odniesieniu do służby przygotowawczej, NIK ocenia jako niewystarczającą. Stwierdzono bowiem liczne przypadki opóźnień w wydawaniu opinii służbowych strażaka w jednostkach podległych. Komendant Wojewódzki zadeklarował w toku kontroli NIK zintensyfikowanie działań celem poprawy sytuacji w tym zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i realizacja naboru oraz postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby w aspekcie realizacji potrzeb Państwowej Straży Pożarnej.

Opis stanu faktycznego

1.1. Nabory do służby w Państwowej Straży Pożarnej (dalej PSP) prowadzono w oparciu o art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁴ (dalej ustawa o PSP) oraz przepisy wykonawcze - tj. rozporządzenie Ministra Spraw

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1123, ze zm.

Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego o przyjęcie do służby w Państwowej Straży Pożarnej⁵ (dalej rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego), rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zakresu, trybu i częstotliwości przeprowadzania okresowych profilaktycznych badań lekarskich oraz okresowej oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej⁶, a także z uwzględnieniem stanowiska dyrektora Biura Szkolenia Komendy Głównej PSP w sprawie interpretacji przepisów dotyczących naboru do służby w Państwowej Straży Pożarnej⁷.

(akta kontroli str.7-17, 56-57)

1.2. Nie opracowywano przepisów wewnętrznych dotyczących naboru do służby - podstawą prowadzenia naboru były przytoczone w punkcie powyżej przepisy prawa i ww. stanowisko dyrektora Biura Szkolenia. Stosownie do zapisów art. 12 i 13 ustawy o PSP – zarówno Komendant Wojewódzki, jak i każdy komendant powiatowy (miejski) PSP są w swoich jednostkach pracodawcami odpowiedzialnymi za prowadzenie naborów. W regulaminach organizacyjnych Komendy Wojewódzkiej, jak i regulaminach organizacyjnych podległych komend powiatowych (miejskich), określony został zakres zadań komórek kadrowych w zakresie naborów (taki sam dla komendy wojewódzkiej jak i jednostek jej podległych).

(akta kontroli str.7-17)

1.3. W Komendzie Wojewódzkiej, jak i podległych jej komendach powiatowych (miejskich), nie planowano terminów rozpoczęcia i zakończenia naborów oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia postępowań kwalifikacyjnych. Komendanci organizujący nabory, w ogłoszeniach o naborach ustalali i podawali terminy realizacji poszczególnych etapów postępowania, zależnych od PSP, tj. terminy oceny dokumentów, testów sprawności fizycznej, sprawdzianu lęku wysokości, testu z pływania czy rozmowy kwalifikacyjnej. PSP nie miała wpływu na termin zakończenia ostatniego etapu postępowania - ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby w PSP, realizowanego na podstawie orzeczeń resortowych komisji lekarskich - i nie ustalała terminów w tym zakresie.

(akta kontroli str.7-17)

1.4. W Komendzie Wojewódzkiej nie opracowywano procedur wewnętrznych dotyczących wymogów w zakresie kwalifikacji strażaków. W powyższym zakresie stosowano wymogi zawarte w ustawie o PSP oraz rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej⁸, zastąpione rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych PSP⁹.

(akta kontroli str.7-17)

1.5. W Komendzie Wojewódzkiej, jak i podległych jej komendach powiatowych (miejskich) inicjowanie naborów należało do kompetencji komendantów (wojewódzkiego i powiatowych/miejskich). Decyzje podejmowane były indywidualnie, stosownie do potrzeb (wakatów) i możliwości sfinansowania wzrostu zatrudnienia, w porozumieniu z pracownikami odpowiedzialnymi za sprawy kadrowe oraz dowódcami jednostek ratowniczo – gaśniczych i kierownikami pozostałych

⁵ Dz. U. poz. 672, uchylone z dniem 1 października 2021 r.

⁶ Dz.U. Nr 261, poz. 2191, ze zm.

⁷ Stanowisko wyrażone w piśmie Dyrektora Biura Szkolenia Komendy Głównej PSP, znak BS-I-0754/95-6/18 z dnia 9 lipca 2018 r.

⁸ Dz. U. poz. 724, uchylone z dniem 21 lutego 2020 r.

⁹ Dz. U. poz. 280.

komórek organizacyjnych jednostek PSP, na potrzeby których organizowane były nabory. Procedurę naboru rozpoczynało udostępnienie ogłoszenia o naborze do służby w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie danej jednostki organizacyjnej PSP oraz na jej stronie internetowej. Postępowanie kwalifikacyjne – stosownie do obowiązujących przepisów prawa - prowadzone było przez komisję powołaną przez kierownika jednostki PSP do celu przeprowadzenia tego postępowania.

(akta kontroli str.7-17)

1.6. Poza otwartymi, konkurencyjnymi naborami do służby w PSP, o których mowa wyżej, przyjęcia do służby w PSP następowały na podstawie:

- skierowań do służby absolwentów szkół pożarniczych,
- przeniesień wewnętrznych w ramach PSP.

(akta kontroli str.6)

W kontrolowanym okresie łączna liczba przyznanych etatów strażaków w województwie lubuskim wynosiła 969 etatów. Stan zatrudnienia na koniec 2019 r. wyniósł 942 etaty i zmniejszył się do 918 na dzień 30.06.2021 r., co oznacza, że liczba niewykorzystanych etatów (wakatów) w ww. okresie wzrosła z 27 (2,8% przyznanych województwu) do 51 (5,3% przyznanych etatów). W przypadku Komendy Wojewódzkiej liczba wakatów w ww. okresie wzrosła z trzech do pięciu.

(akta kontroli str.5)

1.7. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2021 r. w Komendzie Wojewódzkiej nie przeprowadzono żadnego naboru do służby w PSP.

Komendant Wojewódzki wyjaśnił m.in., że Komenda Wojewódzka jako jednostka nadzorująca podległe jednostki organizacyjne PSP potrzebuje w swoich szeregach przede wszystkim specjalistów z wieloletnim doświadczeniem, których niestety jest bardzo trudno pozyskać w procesie naboru. Działaniem, które przynosi lepsze rozwiązanie jest zatem pozyskiwanie funkcjonariuszy z doświadczeniem i odpowiednim przygotowaniem merytorycznym poprzez przeniesienia służbowe z innych jednostek organizacyjnych PSP. Tak więc proces naboru kadry do służby w KW PSP jest złożony i długofalowy. W kontrolowanym okresie stan zatrudnienia w KW PSP zwiększył się w ramach przeniesień wewnętrznych strażaków z podległych jednostek PSP o cztery etaty.

(akta kontroli str.6, 123-126)

W kontrolowanym okresie nabory przeprowadzone zostały¹⁰ w ośmiu podległych Komendantowi Wojewódzkiemu jednostkach PSP. W ww. okresie przeprowadzono łącznie 18 naborów obejmujących 43 stanowiska, w tym:

- 15 naborów zakończyło się przyjęciem do służby łącznie 40 strażaków,
- trzy nabory nie zakończyły się przyjęciem do służby żadnego strażaka.

W odpowiedzi na ww. 18 ogłoszeń o naborze wpłynęło łącznie 298 ofert, tj. średnio 6,9 zgłoszeń kandydatów na jedno stanowisko.

(akta kontroli str.6, 18)

1.8. Nie dokonywano analiz systemu naboru, w tym najczęstszych przyczyn odrzucania ofert na poszczególnych etapach postępowania kwalifikacyjnego ani długości trwania naboru. Przeprowadzanie ocen efektywności naborów – zgodnie z wyjaśnieniami Komendanta Wojewódzkiego nie jest narzędziem wymaganym i stosowanym w strukturach PSP. Dodał, że Komenda Wojewódzka zna główne przyczyny odrzucania ofert jak i długotrwałości naborów, a w jednostkach PSP miernikiem skuteczności naboru była opinia służbowa strażaka – w służbie przygotowawczej dokonywana corocznie, w trakcie trzyletniego okresu jej trwania.

(akta kontroli str.7-17)

¹⁰ Rozpoczęte i zakończone.

1.9. Dokumentowanie procesu naboru, w tym realizowanego w ramach naboru postępowania kwalifikacyjnego, odbywało się w formie protokołów/zestawień wyników poszczególnych etapów postępowania, w których wskazywano kandydatów¹¹, którzy spełnili wymogi danego etapu i mogą przystąpić do kolejnego. Ostatnim etapem postępowania było badanie zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej, po zakończeniu którego komisje powołane do przeprowadzenia postępowań kwalifikacyjnych przedkładały kierownikowi jednostki organizacyjnej PSP proponowaną listę kandydatów do przyjęcia do służby w PSP. Zatwierdzenie tej listy przez kierownika jednostki PSP kończyło postępowanie kwalifikacyjne i procedurę naboru do służby.

(akta kontroli str.7-17)

Oprócz protokołów/zestawień, o których wspomniano powyżej, sporządzane były – stosownie do wymogu § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego - arkusze indywidualnej oceny kandydata, w których dokumentowano wyniki osiągane przez każdego z kandydatów w poszczególnych etapach postępowania kwalifikacyjnego.

Całość dokumentacji z postępowania rekrutacyjnego, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Zarządzenia nr 21 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 stycznia 2013 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej i jednolitego rzeczowego wykazu akt dla Państwowej Straży Pożarnej¹², zawierającym jednolity rzeczowy wykaz akt dla Państwowej Straży Pożarnej, posiadała nadaną kategorię BC, co oznacza, że jest ona dokumentacją niearchiwalną, posiadającą krótkotrwale znaczenie praktyczne. Po pełnym wykorzystaniu tej dokumentacji do realizacji naboru może ona zostać brakowana przez komórkę organizacyjną, która ją wytworzyła. W przypadku naborów – okres jednego miesiąca po zakończeniu postępowania (naboru) – w ocenie Komendy Wojewódzkiej - to minimalny okres przechowywania tej dokumentacji, niezbędny do prawidłowej realizacji naborów, gdyż zapewnia on pełne udokumentowanie realizacji procedury naboru na ewentualne potrzeby rozpatrzenia skargi czy odwołania od wyników naboru. Niemniej w jednostkach PSP na terenie województwa lubuskiego stosowana była praktyka przechowywania przedmiotowych dokumentów przez okres około roku.

Dokumentacja z naboru (złożona przez kandydata do służby w procesie naboru) dotycząca strażaków przyjętych do służby nie była brakowana - przechowywano ją w teczках ich akt osobowych.

(akta kontroli str.7-17)

1.10. Według stanu na 30 czerwca 2021 r., w służbie w jednostkach podległych Komendantowi Wojewódzkiemu, pozostało 38 z 40 strażaków zatrudnionych w wyniku 15 naborów rozpoczętych i zakończonych w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str.18)

W oparciu o zachowaną¹³ dokumentację dotyczącą ww. 15 naborów oraz dokumentację w zakresie kwalifikacji przyjętych do służby strażaków ustalono, że wszyscy zaliczyli pozytywnie wszystkie etapy postępowania kwalifikacyjnego, wynikające z ogłoszeń o naborze.

Każde postępowanie kwalifikacyjne – stosownie do wymogów określonych w art. 28 ust. 5 ustawy o PSP - składało się co najmniej z następujących obowiązkowych etapów:

- ocena dokumentów złożonych przez kandydatów w odpowiedzi na ogłoszenie o naborze (spełnienie wymogów formalnych udziału w naborze w oparciu o złożone przez kandydatów podanie o przyjęcie do służby w PSP, życiorys oraz

¹¹ Poprzez nadany im do celu postępowania specjalny numer ewidencyjny.

¹² Dz. Urz. MSW poz. 27, ze zm.

¹³ Niepełną.

oświadczenia o posiadaniu pełni praw publicznych, obywatelstwa polskiego oraz o niekaralności),

- test sprawności fizycznej,
- rozmowa kwalifikacyjna,
- ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej, na podstawie orzeczeń wydawanych przez resortowe komisje lekarskie.

(akta kontroli str.19-43, 46-53)

Stosowaną praktyką (w przypadku każdego z 15 naborów zakończonych zatrudnieniem) było przeprowadzenie dodatkowego etapu postępowania kwalifikacyjnego - sprawdzianu lęku wysokości (akrofobia), rzadziej zarządzano sprawdzian z pływania (w czterech na 15 naborów).

(akta kontroli str.19-43)

Ponadto ustalono, że w odpowiedzi na ww. ogłoszenia o naborze wpłynęło łącznie 273 oferty (6,6 oferty na jedno stanowisko). Spośród kandydatów, którzy zgłosili się do powyższych naborów:

- 13 kandydatów (4,8%) złożyło niepełną dokumentację i nie zaliczyło już pierwszego etapu postępowania kwalifikacyjnego,
- 131 (48,0%) kandydatów nie zaliczyło testu sprawności fizycznej,
- dwóch kandydatów (0,7%) nie zaliczyło sprawdzianu lęku wysokości,
- 13 (4,8%) kandydatów nie zaliczyło rozmowy kwalifikacyjnej,
- dwóch kandydatów (0,7%) nie uzyskało orzeczenia lekarskiego o zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej.

(akta kontroli str.18)

Istotnym elementem, najczęściej przesądzającym o przyjęciu do służby kandydatów, którzy zaliczyli pozytywnie wszystkie etapy postępowania, były posiadane kwalifikacje zawodowe przydatne w służbie w PSP – w tym głównie wyszkolenie pożarnicze w ochotniczej straży pożarnej (OSP), uzyskane uprawnienia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy czy też uprawnienia do kierowania pojazdami kategorii C, D i E, które - zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego - pozwalały na uzyskanie maksymalnie do 60 pkt (szczegółowy wykaz kwalifikacji oraz przyznawana liczba punktów przyznawanych za te kwalifikacje określona została w załączniku do cytowanego rozporządzenia).

Tylko trzech strażaków przyjętych do służby, w wyniku przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych, nie uzyskało żadnych punktów za posiadane kwalifikacje zawodowe i umiejętności, pozostali uzyskali od 5 do 45 pkt.

(akta kontroli str.18)

W wyniku badania kwalifikacji zawodowych kandydatów do służby ustalono, że w przypadku naboru w jednej z komend powiatowych, dwóm kandydatom przyznano punkty za wyszkolenie pożarnicze w OSP, pomimo braku potwierdzenia przez komendanta powiatowego PSP udziału kandydatów w co najmniej dwóch zdarzeniach¹⁴. Wymóg ten wynika ze sposobu liczenia punktów za kwalifikacje określonego w załączniku do rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego. Powyższa nieprawidłowość nie miała wpływu na wybór kandydatów do zatrudnienia, ponieważ wszyscy kandydaci, którzy pozytywnie zaliczyli wszystkie etapy postępowania zostali przyjęci do służby, niezależnie od liczby punktów przyznanych za kwalifikacje zawodowe.

¹⁴ W działaniach ratowniczo-gaśniczych lub ćwiczeniach organizowanych przez jednostkę organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej, w okresie jednego roku poprzedzającego datę publikacji ogłoszenia o naborze.

Komendant powiatowy wyjaśnił, że powyższy błąd wynikał z braku doświadczenia członków komisji w prowadzeniu postępowań kwalifikacyjnych.

(akta kontroli str.29, 109-110)

Zdaniem NIK prawidłowa ocena kwalifikacji zawodowych kandydatów do służby jest istotna, gdyż może mieć wpływ na wynik naboru, stąd powinna ona być objęta nadzorem Komendanta Wojewódzkiego nad działaniem komendantów powiatowych (miejskich).

1.11. Wszyscy nowozatrudnieni strażacy sporządzili kwestionariusz osobowy. Kwestionariusze nie zawierały braków.

(akta kontroli str.19-43)

1.12. Przeprowadzane każdorazowo w toku postępowania kwalifikacyjnego testy sprawności fizycznej dotyczyły wszystkich kandydatów. Zasady przeprowadzania testów opisane były w ogłoszeniach o naborze. Test sprawności fizycznej dla mężczyzn obejmował:

- podciąganie się na drążku,
- bieg po kopercie,
- próbę wydolnościową.

Test uznawano za zaliczony w przypadku zaliczenia każdej z ww. trzech prób oraz osiągnięcia wyniku końcowego na poziomie co najmniej 55 pkt.

Test dla kobiet obejmował:

- rzut piłką lekarską,
- bieg po kopercie,
- próbę wydolnościową.

Test uznawano za zaliczony w przypadku zaliczenia każdej z trzech prób oraz osiągnięcia wyniku końcowego na poziomie co najmniej 45 pkt.

W ogłoszeniach przewidywano możliwość obniżenia ww. minimalnej liczby punktów pozwalającej na zaliczenie testu sprawności fizycznej - w przypadku gdyby liczba kandydatów, którzy zaliczyli test sprawności fizycznej, była mniejsza od liczby stanowisk, na które był prowadzony nabór. Nie dokonywano obniżenia minimalnego do osiągnięcia wyniku końcowego testu sprawności fizycznej (poniżej 38 pkt – w przypadku mężczyzn oraz 30 pkt - dla kobiet).

Stosowane zasady przebiegu i zaliczania testu sprawności fizycznej zgodne były z wymogami § 10 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego.

(akta kontroli str.44-45)

Testy sprawności fizycznej organizowane były na terenie komend powiatowych PSP, salach sportowych klubu sportowego lub szkół jak również na terenie gminnego ośrodka sportu i rekreacji.

Wystąpiły przypadki zwolnienia kandydata z testu w przypadku zaliczenia go w innej jednostce PSP w okresie nie wcześniejszym niż sześć miesięcy od daty ogłoszenia naboru, co było zgodne z § 10 ust. 6 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego.

(akta kontroli str.44-45)

1.13. Spełnienie przez każdego kandydata warunków udziału w postępowaniu dokumentowano w formie protokołów/zestawień oraz zapisów w arkuszach indywidualnej oceny kandydata, o czym mowa w punkcie 1.9 niniejszego wystąpienia. Każdy kandydat ubiegający się o przyjęcie do służby w Państwowej Straży Pożarnej składał m.in. oświadczenie, że nie był karany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, które stanowiło podstawę wstępnej oceny spełnienia wymogu o niekaralności, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o PSP. Weryfikacja treści ww. oświadczenia, w formie zapytania o karalność kandydata, składanego przez kierownika jednostki organizacyjnej PSP do właściwego sądu, następowała

tylko w stosunku do kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia do służby. We wszystkich analizowanych przypadkach w aktach osobowych strażaków znajdowały się uzyskane potwierdzenia o niekaralności.

(akta kontroli str.19-43)

1.14. Zakończenie postępowania wobec kandydata, wskutek jego rezygnacji z udziału w postępowaniu kwalifikacyjnym, odnotowywano w arkuszu indywidualnej oceny kandydata. Powyższe wynikało również z treści protokołów z poszczególnych etapów postępowania oraz protokołu końcowego (w zależności od rozwiązań przyjętych przez poszczególne podległe jednostki PSP), które zawierały wyniki danego etapu postępowania kwalifikacyjnego.

(akta kontroli str.7-17)

1.15. Poinformowanie kandydatów o przerwaniu (zakończeniu) postępowania kwalifikacyjnego następowało poprzez publikowanie protokołów z poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej poszczególnych jednostek PSP.

(akta kontroli str.7-17)

1.16. Czas trwania badanych naborów¹⁵ do służby w PSP, mierzony od daty rozpoczęcia do zakończenia naboru, wynosił od 69 dni do 363. Długość trwania zrealizowanych w ramach tych naborów postępowań kwalifikacyjnych wyniosła od 51 dni do 344 dni. Spośród 15 badanych postępowań kwalifikacyjnych:

- pięć trwało ponad 200 dni,
- trzy - od powyżej 100 do 200 dni,
- siedem – od 51 do 96 dni.

Główne przyczyny długiego okresu trwania naboru (powyżej 200 dni) to:

- oczekiwanie na orzeczenie lekarskie o zdolności do pełnienia służby w PSP lub wydanie prawomocnego orzeczenia w przypadku odwołania się kandydata od orzeczenia lekarskiego niezgodnego z jego oczekiwaniami - nawet do siedmiu miesięcy,
- zawieszenie na trzy miesiące (na okres II kwartału 2020 r.) przebiegu postępowania kwalifikacyjnego w związku z pandemią.

(akta kontroli str.54)

Komendant Wojewódzki wyjaśnił również, że w roku 2021 w województwie lubuskim doszło do zawieszenia działania Rejonowej Komisji Lekarskiej w Zielonej Górze, co dodatkowo wydłużyło i utrudnia procedury związane z naborem do służby, ponieważ to Centralna Komisja Lekarska w Warszawie wyznacza dla województwa lubuskiego komisję lekarską z innego województwa, niekoniecznie ościennego.

(akta kontroli str. 123-126)

1.17. W okresie objętym kontrolą, do Komendy Wojewódzkiej nie wpłynęły skargi dotyczące nieprawidłowości w prowadzonych naborach i postępowaniach kwalifikacyjnych.

(akta kontroli str.55)

1.18. Kandydaci do służby - w odpowiedzi o ogłoszenie o naborze - obowiązani byli do składania dokumentów wyłącznie w wersji papierowej. W związku z przepisami prawa w zakresie ochrony danych osobowych, stosowana była praktyka przetwarzania i przechowywania danych osobowych kandydatów tylko w zakresie niezbędnym do realizacji tego naboru, o czym kandydaci byli poinformowani poprzez odpowiednie zapisy zamieszczane w treści ogłoszeń o naborze. Ogłoszenia o naborze zawierały informację, że dokumenty osób, które zgłosiły się do udziału w

¹⁵ Zastosowano uproszczoną metodę wyliczenia dni opóźnienia – funkcja DNI.360(data_końcowa;data_początkowa) arkusza kalkulacyjnego Excel.

naborze, a nie zostały zatrudnione, będzie można odebrać osobiście w terminie do 30 dni od zakończenia postępowania kwalifikacyjnego, a po tym terminie dokumenty zostaną komisyjnie zniszczone.

(akta kontroli str.7-17)

1.19. W okresie objętym kontrolą, również w odniesieniu do lat poprzednich, nie dokonywano analiz przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych. Prawidłowość przebiegu postępowania kwalifikacyjnego sprawdzana była podczas kontroli jednostek powiatowych PSP przez funkcjonariuszy KW PSP. W kontrolowanym okresie zagadnienie to było objęte kontrolą w dwóch komendach powiatowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia naborów do służby w PSP.

(akta kontroli str.7-17, 58-62, 68-72)

1.20. Według stanu na 30 czerwca 2021 r. w jednostkach PSP na terenie województwa lubuskiego wydano decyzje o przyznaniu świadczeń motywacyjnych dla 62 strażaków, którzy odbyli co najmniej 25 lat służby, z tego:

- do końca 2020 r. – wydano 55 decyzji, w tym 18 na rzecz strażaków ze stażem w służbie co najmniej 28 lat i pięć miesięcy,
- od 1 stycznia do 30 czerwca 2021 r. – 12 decyzji, w tym pięć na rzecz strażaków ze stażem w służbie co najmniej 28 lat i pięć miesięcy.

W okresie tym wydano – na podstawie art. 97e ust. 6 ustawy o PSP - jedną decyzję odmowną (w jednej z komend powiatowych).

(akta kontroli str.89)

Komendant Wojewódzki stwierdził, że strażacy, którzy pobierają świadczenie motywacyjne nie deklarowali – przed jego wprowadzeniem - przejścia na zaopatrzenie emerytalne, w związku z czym trudno określić czy przyznane świadczenie motywacyjne miało bezpośredni wpływ na zatrzymanie doświadczonych strażaków w służbie. Tylko jedna podległa komenda potwierdziła, że dwóch strażaków z przyznanymi świadczeniami motywacyjnymi pozostało w służbie, rezygnując z wcześniej złożonej deklaracji przejścia na zaopatrzenie emerytalne. Wprowadzenie świadczeń motywacyjnych dotychczas nie wpłynęło w znaczący sposób na zmianę liczby wakatów w jednostkach organizacyjnych PSP.

(akta kontroli str.7-11, 85-88)

W Komendzie Wojewódzkiej nie dokonywano analiz wprowadzenia ww. rozwiązań motywacyjnych w aspekcie ich efektywności. Niemniej Komendant Wojewódzki potwierdził, że obecnie monitorowana jest liczba funkcjonariuszy deklarujących i przechodzących na świadczenia emerytalne.

W okresie po 1 października 2020 r. (w I półroczu 2021 r.) na zaopatrzenie emerytalne przeszło czterech strażaków z komend powiatowych, którzy mieli przyznane świadczenie motywacyjne.

(akta kontroli str.7-11,85-88)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Organizacja i przebieg służby przygotowawczej w aspekcie realizacji potrzeb Państwowej Straży Pożarnej.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Organizacja służby przygotowawczej nie została sformalizowana. W PSP nie funkcjonowały plany służby przygotowawczej. Odbywanie służby przygotowawczej potwierdzały akty mianowania na strażaka w służbie przygotowawczej na okres trzech lat, stanowiące - zgodnie z art. 31 ustawy o PSP – podstawę nawiązania stosunku służbowego strażaka. Przydzielone strażakowi zadania określone były pisemnie w formie zakresów czynności, którego przyjęcie potwierdzane było własnoręcznym podpisem strażaka.

(akta kontroli str.7-11, 85-88)

Nowoprzyjęci do służby strażacy byli niezwłocznie po zatrudnieniu kierowani na szkolenie podstawowe w zawodzie strażak, którego celem jest przygotowanie do wykonywania zawodu strażak w jednostkach Państwowej Straży Pożarnej.

(akta kontroli str.7-11-85-88, 93)

2.2. Na podstawie dokumentacji sześciu strażaków z Komendy Wojewódzkiej oraz 30 z trzech podległych komend powiatowych (miejskich), którzy zakończyli służbę przygotowawczą w okresie objętym kontrolą ustalono, że strażacy złożyli ślubowanie w trakcie pierwszych trzech miesięcy od daty podjęcia służby w PSP – stosownie do wymogu § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 września 2001 r. w sprawie ceremoniału składania ślubowania przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej¹⁶ (dalej rozporządzenie w sprawie ceremoniału ślubowania), poza dwoma strażakami z Komendy Wojewódzkiej, co opisano w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli str.94-98)

2.3. Żaden strażak z objętej badaniem grupy nie został przyjęty bezpośrednio do służby stałej – wszyscy skierowani zostali do służby przygotowawczej.

(akta kontroli str.7-11, 85-88, 94-98)

2.5. Wszyscy strażacy przyjęci do służby przygotowawczej:

- mianowani zostali na stopień strażaka w trzyletniej służbie przygotowawczej,
- przyjęci zostali na stanowiska podstawowe – stażysty.

(akta kontroli str.94-98)

2.6. Według danych Komendy Wojewódzkiej, spośród 40 strażaków przyjętych do służby w okresie objętym kontrolą, 36 osób skierowanych zostało na szkolenie podstawowe w zawodzie strażak bezpośrednio po przyjęciu do służby, jedna osoba w terminie niespełna dwóch miesięcy od przyjęcia do służby z uwagi na utrudnienia związane z trwającą pandemią. W grupie pozostałych trzech zatrudnionych osób - dwie posiadały już świadectwo ukończenia szkolenia podstawowego w zawodzie strażak, a jeden strażak po kilkunastu dniach służby zrezygnował z pracy (nie rozpoczął szkolenia).

W zakresie szkoleń podstawowych strażaka ustalono, że występowały trudności w zapewnieniu nowozatrudnionym strażakom uczestnictwa na tym szkoleniu niezwłocznie po zatrudnieniu. W przypadku przyjęcia do służby trzech strażaków z jednej z podległych komend powiatowych – pomimo zakończenia naboru w dniu 28 grudnia 2020 r., strażaków przyjęto do służby od dnia 19 marca 2021 r. oraz od dnia 9 kwietnia 2021 r. ze względu na brak dostępnych miejsc na szkolenie podstawowe.

(akta kontroli str. 7-11, 31, 85-88, 94-98)

¹⁶ Dz.U. Nr 114, poz. 1227, ze zm.

Na podstawie badanej próby 36 strażaków, którzy zakończyli służbę przygotowawczą w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że:

- w przypadku sześciu strażaków Komendy Wojewódzkiej - czterech zostało skierowanych i rozpoczęło szkolenie podstawowe w pierwszym miesiącu służby, jeden został skierowany na ww. szkolenie w drugim miesiącu oraz jeden - po trzech miesiącach służby,
- w przypadku 30 strażaków komend powiatowych (miejskich) – 25 zostało skierowanych w pierwszym miesiącu służby, w tym 23 z nich rozpoczęło szkolenie również w pierwszym miesiącu służby¹⁷, po dwóch strażaków – zostało skierowanych i rozpoczęło szkolenie odpowiednio w drugim i trzecim miesiącu służby; jeden strażak przed rozpoczęciem służby dysponował już ukończonym szkoleniem.

Nowozatrudnieni strażacy nie byli kierowani na inne szkolenia poza podstawowym, które uznawano za priorytetowe.

(akta kontroli str. 7-11, 85-88,93)

2.7. W trakcie służby przygotowawczej, każdy z objętej badaniem grupy sześciu strażaków Komendy Wojewódzkiej awansował w stopniu i w stanowisku służbowym. W przypadku strażaków komend powiatowych (miejskich):

- każdy ze strażaków otrzymał awans w stopniu (na starszego strażaka),
- 10 z 30 strażaków otrzymało również awans w stanowisku służbowym,
- strażacy, którzy nie otrzymali awansu stanowiskowego w służbie przygotowawczej zostali awansowani z dniem przyjęcia do służby stałej.

Ponadto ustalono, że w żadnym przypadku:

- strażakom nie skrócono okresu służby przygotowawczej,
- strażaka nie przeniesiono na niższe stanowisko służbowe.

(akta kontroli str.94-98, 127)

2.8. W okresie objętym kontrolą żaden ze strażaków przyjętych do służby przygotowawczej nie został zwolniony ze służby.

(akta kontroli str.6, 94-98)

2.9. Z dokumentacji przebiegu służby przygotowawczej badanej grupy 36 strażaków wynika, że strażacy w trakcie jej odbywania byli oceniani w formie opinii służbowych strażaka, o których mowa w § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie opiniowania służbowego strażaka Państwowej Straży Pożarnej¹⁸ (dalej rozporządzenie w sprawie opiniowania służbowego strażaka). Ocenie poddawano m.in. umiejętności, jakość wykonywanych działań i ewentualną potrzebę podwyższenia lub uzupełnienia kwalifikacji oraz dalszego rozwoju zawodowego. W każdym przypadku strażak w służbie przygotowawczej oceniony został jako przydatny do służby w PSP oraz otrzymał awans w stopniu i/lub w stanowisku służbowym (szczegółowe dane na temat awansowania zaprezentowano w punkcie 2.7). Wydawane opinie nie miały wpływu na skrócenie służby przygotowawczej.

(akta kontroli str.94-98)

W wyniku kontroli NIK stwierdzono łącznie 26 przypadków strażaków w służbie przygotowawczej, dla których komendanci (wojewódzki i powiatowi/miejscy) nie dochowali terminu, wynikającego z § 2 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia, na wydanie im opinii służbowych strażaka w trakcie pierwszych dwóch lat służby przygotowawczej, o czym również w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli str.94-98)

¹⁷ Pozostałych dwóch rozpoczęło szkolenie w drugim miesiącu służby przygotowawczej.

¹⁸ Dz. U. Nr 80, poz. 562, ze zm.

2.10. Każdy strażak w służbie przygotowawczej, z grupy podlegającej badaniu, przed zakończeniem służby przygotowawczej otrzymał opinię służbową stwierdzającą jego przydatność do służby i został mianowany do służby stałej. Niemniej w 25 przypadkach (w jednostkach podległych) nie został zachowany, wynikający z rozporządzenia w sprawie opiniowania służbowego strażaka, termin wydania ostatniej opinii w służbie przygotowawczej, o czym również w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli str.94-98)

2.11. W Komendzie Wojewódzkiej nie dokonywano pisemnych analiz przebiegu służby przygotowawczej zarówno w okresie objętym kontrolą, jak i w odniesieniu do lat poprzednich, niemniej jednak Komendant Wojewódzki dysponował wiedzą o jej przebiegu wynikającą z:

- wydawanych opinii służbowych strażaka w przypadku strażaków pełniących służbę w KW PSP,
- wyników kontroli przeprowadzonych w podległych jednostkach organizacyjnych PSP na terenie województwa lubuskiego w ramach sprawowanego nadzoru przez Komendanta Wojewódzkiego; w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości monitorowano realizację zaleceń pokontrolnych,
- danych z raportów, sprawozdań sporządzanych przez jednostki podległe,
- informacji uzyskiwanych w toku odpraw służbowych z udziałem przedstawicieli jednostek podległych.

(akta kontroli str.7-11, 85-88, 119-122)

Zagadnienie przebiegu służby przygotowawczej było uwzględnione w tematyce dwóch kontroli przeprowadzanych w komendach powiatowych w ramach nadzoru Komendanta Wojewódzkiego nad komendami powiatowymi (miejskimi) oraz komendantami powiatowymi (miejskimi). W przypadku jednej z tych kontroli stwierdzono brak sporządzania drugiej i trzeciej opinii służbowej strażaka w trakcie służby przygotowawczej, w związku z czym negatywnie oceniono proces opiniowania strażaków w tej komendzie¹⁹ oraz monitorowaniu poddano realizację wykonania zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str.58,62-63, 68,71-73, 83-84)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwóch z sześciu strażaków Komendy Wojewódzkiej PSP, którzy zakończyli służbę przygotowawczą w okresie objętym kontrolą, złożyło ślubowanie z niemal sześciomiesięcznym opóźnieniem w stosunku do wymogów przepisów prawa.

Złożenie ślubowania, na podstawie § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ceremoniału ślubowania, powinno nastąpić przed upływem trzech miesięcy od daty podjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej. Ww. strażacy pełnili służbę w PSP od dnia 1 stycznia 2017 r., a ślubowanie złożyli dopiero w dniu 27 września 2017 r. Termin na złożenie ślubowania upływał im z końcem marca 2017 r.

(akta kontroli str. 94)

Lubuski Komendant Wojewódzki wyjaśnił m.in., że powyższy stan wynika ze specyfiki służby. W złożonych wyjaśnieniach wskazał, że z jednej strony nowozatrudnieni strażacy zobligowani byli do pozatwierdzenia spraw związanych z początkiem roku, wzmożone spotkania oraz jego wyjazdy służbowe spowodowały,

¹⁹ Dokumentacja przebiegu służby przygotowawczej strażaków tej Komendy nie była objęta badaniami kontrolnymi NIK.

że ślubowanie tych strażaków nie nastąpiło przed rozpoczęciem przez nich (z dniem 16 stycznia 2017 r.) kursu podstawowego w zawodzie strażak (kurs trwał nieprzerwanie do 23 sierpnia 2017 r.). Komendant Wojewódzki wyjaśnił, że dopiero po powrocie funkcjonariuszy z kursu i zaplanowanego urlopu, w najbliższym dogodnym terminie zorganizowano uroczysty apel wewnętrzny, podczas którego strażacy w obecności kadry kierowniczej Komendy złożyli ślubowanie.

(akta kontroli str. 119-122)

2. Wydanie opinii służbowej strażaka za drugi rok pełnienia służby przygotowawczej w przypadku jednego z sześciu strażaków Komendy Wojewódzkiej kończących w okresie objętym kontrolę służbę przygotowawczą, nastąpiło z niewielkim, pięciodniowym opóźnieniem w stosunku do terminu na jej wydanie, wynikającego z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie opiniowania służbowego strażaka. Opinię powyższą wydano w dniu 5 listopada 2019 r., a termin na jej wydanie (30 dni przed zakończeniem drugiego roku tej służby) upływał z dniem 31 października 2019 r., gdyż strażak pełnił służbę przygotowawczą w KW PSP od dnia 1 grudnia 2017 r.

(akta kontroli str.94)

Komendant Wojewódzki wyjaśnił, że przekroczenie terminu na wydanie opinii służbowej strażaka było wynikiem nadmiaru priorytetowych spraw i spotkań.

(akta kontroli str.119-122)

3. Nadzór nad przebiegiem służby przygotowawczej strażaków w podległych jednostkach PSP był nie w pełni skuteczny, co potwierdzają liczne przypadki niedochowywania przez komendantów powiatowych (miejskich) terminów na wydanie opinii służbowych strażaka. Opóźnienia²⁰ dotyczyły:

- wydania opinii służbowej strażaka za pierwszy i/lub drugi rok pełnienia służby przygotowawczej w przypadku 25 z 30 strażaków, których dokumentacja przebiegu służby przygotowawczej była kontrolowana; opóźnienie wynosiło od 2 do 187 dni, w tym 14 strażakom wydano przynajmniej jedną opinię z opóźnieniem wynoszącym więcej niż 30 dni;
- wydania opinii przed mianowaniem na stałe dla 25 z 30 strażaków; opóźnienie wynosiło od 2 do 60 dni, w tym sześciorgu strażakom wydano opinie z opóźnieniem wynoszącym powyżej 30 dni.

(akta kontroli str. 95-98,99)

Termin na wydanie opinii, stosownie do § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie opiniowania służbowego strażaka, upływa na 30 dni przed zakończeniem każdego roku służby przygotowawczej i na 60 dni przed mianowaniem na stałe.

Sprawowanie nadzoru i kontrolowanie komendantów powiatowych (miejskich) i komend powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej należy – stosownie do art. 12 ust. 5 pkt 11 ustawy PSP - do zadań komendanta wojewódzkiego PSP.

W kwestii opóźnień w wydawaniu opinii służbowych strażaka, komendanci powiatowi jako przyczynę wskazywali przede wszystkim specyfikę służby – system pracy, udział w działaniach ratowniczych, ćwiczeniach bezpośrednich przełożonych strażaków w służbie przygotowawczej, powodujące utrudnienia w przekazywaniu dokumentacji pracownikom administracyjnym komend, złożoność procesu opiniowania, wyjazdy służbowe komendantów.

(akta kontroli str.107-108,115-116, 117-118)

W kwestii sprawowanego nadzoru nad jednostkami podległymi Komendant Wojewódzki wyjaśnił m.in., że sprawy przebiegu służby przygotowawczej były objęte nadzorem, w tym kontrolą w jednostkach podległych. Komendant Wojewódzki

²⁰ Zastosowano uproszczoną metodę wyliczenia dni opóźnienia – funkcja DNI.360(data_końcowa;data_początkowa) arkusza kalkulacyjnego Excel.

wyjaśnił również, że w związku z ustaleniami kontroli NIK zamierza omówić szczegółowo te sprawy podczas najbliższej odprawy kadry kierowniczej. Zadeklarował również, że naczelnik Wydziału Kadr zostanie zobowiązana do szczegółowego omówienia przedmiotowych zagadnień podczas odprawy w pionie kadrowym z podległymi jednostkami organizacyjnymi PSP oraz do przeprowadzenia szkolenia w zakresie prowadzenia naborów do służby, przebiegu służby przygotowawczej od momentu zatrudnienia poprzez opiniowanie służbowe, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania terminów wynikających z przepisów prawa.

(akta kontroli str.119-122)

OCENA CZĄSTKOWA

Organizacja i przebieg służby przygotowawczej umożliwiały właściwe przygotowanie nowoprzyjętych strażaków do realizacji zadań w służbie stałej. Strażakom zapewniono uczestnictwo w szkoleniu podstawowym oraz oceniano przebieg ich służby. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niedochowania terminów na złożenie ślubowania przez dwóch strażaków oraz terminów sporządzania opinii służbowych strażaka. Choć miały one charakter formalny i nie wpływały istotnie na ocenę działalności jednostki kontrolowanej to należy zauważyć, że skala występowania opóźnień w opiniowaniu strażaków w jednostkach podległych była wysoka i wymaga zintensyfikowania podejmowanych działań nadzorczych w celu ograniczenia ich występowania w przyszłości.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Przestrzeganie wynikających z przepisów prawa terminów składania ślubowań przez strażaków przyjętych do służby w PSP.
2. Terminowe wydawanie opinii służbowych strażaka w trakcie służby przygotowawczej.
3. Zintensyfikowanie działań nadzorczych nad podległymi komendantami powiatowymi (miejskimi) w celu zapewnienia terminowego wydawania przez nich opinii służbowych strażaka.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków
pokontrolnych

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 28 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 19 października 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Bogumiła Leszczyńska-Konczanin
Główny specjalista kontroli
państwowej

Bogumiła Leszczyńska-Konczanin
.....
podpis

Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

W. Stobrawa
.....
podpis